

95. møde

Mandag den 9. maj 1983 kl. 13.00

Dagsorden:

1) Forhandling om redegørelse nr. R 14:

Arbejdsministerens redegørelse af 21. april 1983 om lavindkomstkommissionens betænkning nr. 946/1982.

2) Første behandling af lovforslag nr. L 182:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

3) Første behandling af lovforslag nr. L 194:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Af Svend Auken (S) og Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 97:

Forslag til folketingsbeslutning om betalt frihed til uddannelse i arbejdstiden.

Af Marianne Bentsen-Pedersen (SF) m.fl.

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 100:

Forslag til folketingsbeslutning om betalt frihed til uddannelse.

Af Jytte Andersen (S) m.fl.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Medlem af folketinget Birgith Møgenesen har på medlem af folketinget *Brusvangs* vegne meddelt mig, at denne på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage og derfor anmoder om, at der

må blive bevilget ham orlov fra og med den 10. maj, og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

I skrivelse af d.d. meddeler miljøministeren, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give folketinget en skriftlig

Redegørelse om nukleare risici, som dansk område inklusive Grønland og Færøerne udsættes for fra kilder uden for landets grænser.

(Redegørelse nr. R 17).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Medlemmer af folketinget Steen Folke (VS) og Gert Petersen (SF) har meddelt mig, at de ønsker til udenrigsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvad kan regeringen oplyse om INF-forhandlingerne i Genève og om NATOs planer om fra udgangen af 1983 at påbegynde opstillingen af 572 nye atomraketter i Vesteuropa?«

(Forespørgsel nr. F 33).

Erhvervsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af patentloven. (Lovforslag nr. L 114).

Forslag til lov om ændring af lov om hemmelige patenter. (Lovforslag nr. L 113).

Eksemplarer er omdelt.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet særskilte betænkninger over hvert af følgende lovforslag:

Forslag til lov om skattefri virksomhedsomdannelse. (Lovforslag nr. L 80).

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Ændringer vedrørende virksomhedsomdannelse i dødsboer m.v.). (Lovforslag nr. L 81).

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. [Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.]. (Lovforslag nr. L 38).

Forslag til lov om ændring af lov om påligning af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven). (Ændring af begrebet »skattepligtig indkomst« i lovens § 15). [Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.]. (Lovforslag nr. L 109).

[Den fg. formand]

Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 9/5 83 til folketinget om nukleare risici, som dansk område inklusiv Grønland og Færøerne udsættes for fra kilder uden for landets grænser.

(Redegørelse nr. R 17).

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I. Indledning.

To sovjetiske atomdrevne satellitter er styrtet ned med fem års mellemrum, i januar 1978 og januar/februar 1983. På denne baggrund og på baggrund af en henvendelse fra SFs folketingsgruppe har regeringen besluttet at fremlægge en samlet skriftlig redegørelse, som belyser de mangeartede nukleare risici, som dansk område inkl. Grønland og Færøerne i dag udsættes for fra kilder uden for landets grænser.

Så vidt det har været muligt under hensyn til tilgængeligheden af kildemateriale, er det for hver af de forskellige grupper af »risikokilder« søgt at belyse kildernes art og hidtidige omfang, den fremtidige udviklingstendens og erfaringer fra enkelte stedfundne uheld, alt i beskrivende form. Særligt med hensyn til de bevægelige kilder til nukleare risici – satellitter, atombevæbnede fly, søtransport af radioaktivt materiale og sejlads med atomdrevne og atombevæbnede fartøjer – er internationale regler og nationale danske regler om adgang til territoriet kort omtalt.

II. Sundhedsmæssige konsekvenser ved brug af radioaktive stoffer.

Radioaktive stoffer er karakteristiske ved at udsende ioniserende stråling. De radioaktive stoffer, som findes overalt i naturen, er årsag til størstedelen af den såkaldte »baggrundsstråling«, hvis styrke varierer noget lokalt. Menneskets brug af de naturligt forekommende eller af de ad teknisk vej frembragte radioaktive stoffer kan dels føre til en stigning i det generelle strålingsniveau, dels føre til et lokalt og i tid højere strålingsniveau, hvor radioaktive stoffer optræder i større koncentration. Hvis den ioniserende stråling forøges væsentligt, kan den udgøre en »nuklear risiko« på grund af strålingens evne til

at beskadige levende væv og dermed fremkalde forskellige former for sundhedsskader hos mennesker.

Den fredelige brug af radioaktive stoffer er sådan tilrettelagt, at de radioaktive stoffer og strålingen fra disse som følge af den daglige drift af nukleare anlæg med videre næppe med normal sprogbrug kan siges at udgøre nogen nuklear risiko for befolkningen. Derimod kan alvorlige uheld medføre, at et større eller mindre antal mennesker udsættes for en grad af sundhedsrisiko fra stråling.

Den sundhedsmæssige virkning af ioniserende stråling er meget afhængig af størrelsen af stråledosis til den enkelte person. Ved den samlede vurdering af risikoen fra en strålekilde vil antallet af stråleudsatte personer også være af betydning.

Størstedelen af befolkningens strålebelastning skyldes den naturlige baggrundsstråling. Hertil kommer bestrålingen fra de menneskeskabte strålekilder, hvor det største bidrag hidrører fra brugen af røntgenanlæg og radioaktive stoffer til undersøgelse og behandling af sygdomme.

De skadelige virkninger af stråling kan vise sig som sygdom hos den bestrålede person (somatisk skade) eller som arvemæssige ændringer hos den bestråledes efterkommere (genetisk skade).

Somatiske skader kan optræde som »tidlige skader« eller som »sene skader«. Skader, som viser sig inden for 2 måneder efter en bestråling, kaldes »tidlige skader«. Der er en »tærskeldosis« for tidlige skader, for de optræder kun, hvis stråledosis er mindst 500–1.000 gange større end den årlige dosis fra den naturlige baggrundsstråling. Symptomerne afhænger i øvrigt af stråledosis' størrelse, varighed og fordeling i kroppen. De mildeste former for tidlige skader er forbigående kvalme, diarré og opkastninger. Meget store stråledoser kan medføre døden i løbet af dage eller uger.

For somatiske senskader er det karakteristisk, at de først viser sig lang tid (op til mange år) efter bestrålingen. Kræft anses for at være den mest betydende type af sene skader. Strålefremkaldte kræftsygdomme kan ikke skelnes fra kræftsygdomme opstået af andre årsager.

Sene skader antages at kunne fremkaldes også af små stråledoser, og det gælder generelt, at sandsynligheden for sene skader sti-